

Byla C-53/22

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2022 m. sausio 26 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Tribunale Amministrativo Regionale per la Lombardia (Italija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2022 m. sausio 7 d.

Pareiškėja:

VZ

Atsakovė:

CA

Kitos proceso šalys:

RT, BO, *Regione Lombardia, Regione Liguria*

Pagrindinės bylos dalykas

Atsisakymas panaikinti sprendimą sudaryti viešojo pirkimo sutartį

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

SESV 267 straipsnis

Prejudiciniai klausimai

1) Ar pagal Direktyvos 89/665 1 straipsnio 3 dalį draudžiama, kad galutinai iš atrankos procedūros pašalintam konkurentui nebūtų suteikta galimybė apskūsti atsisakymą panaikinti sprendimą sudaryti sutartį, kai jis siekia įrodyti, kad konkursą laimėjęs dalyvis ir visi kiti tinkamai į sąrašą įtraukti konkurentai,

sudarydami antikonkurencinius susitarimus, kuriuos teismas nustatė tik po jo pašalinimo, padarė sunkų profesinį nusižengimą, ir tai daro tam, kad galėtų sudalyvauti pakartotinai surengtoje procedūroje?

2) Ar pagal Direktyvos 89/665 1 straipsnio 3 dalį ir [Europos Sąjungos teisės] principus, susijusius su konkurencijos apsauga, draudžiama, kad administraciniam teismui nebūtų leidžiama išnagrinėti galutinai iš atrankos procedūros pašalinto konkurento pateikto skundo dėl perkančiosios organizacijos atsisakymo panaikinti konkurentams, kurie sudarė teismo nustatytus antikonkurencinius susitarimus tame pačiame sektoriuje, su kuriuo yra susijusi procedūra, palankius leidimo dalyvauti procedūroje aktus ir sprendimą sudaryti sutartį?

Nurodomos Europos Sąjungos teisės nuostatos ir jurisprudencija

SESV 101 straipsnis.

Direktyva 2014/24/ES; 18 straipsnio 1 dalis, 57 straipsnio 4 dalies c ir d punktai.

Direktyva 2007/66/EB; 3 ir 17 konstatuojamosios dalys, 1 straipsnio 1 ir 3 dalys, 2bis straipsnio 2 dalis.

Teisingumo Teismo sprendimai bylose C-465/11, C-100/12, C-689/13, C-355/15, C-124/17 ir C-425/18.

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

Codice dei contratti pubblici – Decreto Legislativo n. 50/2016 (Viešųjų pirkimų kodeksas – Įstatyminis dekretas Nr. 50/2016), kuriuo į Italijos teisę perkeltos direktyvos 2014/23/ES, 2014/24/ES ir 2014/25/ES.

80 straipsnyje nustatyti pašalinimo pagrindai, o jo 5 dalyje numatyta, kad perkančiosios organizacijos pašalina iš pirkimo procedūros ekonominės veiklos vykdytoją, esantį kurioje nors iš toliau nurodytų situacijų, įskaitant c punkte numatytą atvejį, kai perkančioji organizacija gali tinkamomis priemonėmis įrodyti, kad ekonominės veiklos vykdytojas yra kaltas dėl sunkaus profesinio nusižengimo, dėl kurio galima abejoti jo sąžiningumu ar patikimumu.

Codice di procedura civile (Civilinio proceso kodeksas) 100 straipsnis, pagal kurį, norint pateikti ieškinį arba dėl jo prieštarauti, reikia turėti suinteresuotumą.

Codice del processo amministrativo – Decreto Legislativo n. 104/2010 (Administracinio proceso kodeksas – Įstatyminis dekretas Nr. 104/2010).

35 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta, kad teismas, taip pat savo iniciatyva, pripažįsta, kad skundas yra nepriimtinas, kai nėra suinteresuotumo arba yra kitų priežasčių, dėl kurių byla negali būti išnagrinėta iš esmės.

Trumpas faktinių aplinkybių ir proceso aprašymas

- 1 2018 m. gruodžio 18 d. perkančioji organizacija CA (atsakovė) pradėjo atvirą pagalbos sraigtasparniu paslaugų teikimo konkursą.
- 2 2019 m. sausio 16 d. bendrovė VZ (pareiškėja) apskundė susijusį skelbimą apie konkursą, nes jame buvo reikalaujama turėti pažymėjimą, kurio VZ tuo metu neturėjo. Skundas buvo atmetas *TAR Lombardia* (Lombardijos regiono administracinis teismas) sprendimu, kurį patvirtino *Consiglio di Stato* (Valstybės Taryba).
- 3 Tuo tarpu Italijos *Autorità Garante della Concorrenza e del Mercato* (Konkurencijos ir rinkos priežiūros institucija, toliau – AGCM) nustatė, kad kai kurios minėtoje procedūroje dalyvaujančios įmonės laikotarpiu nuo 2001 m. iki 2017 m. rugpjūčio mėn. padarė šurkštų SESV 101 straipsnio pažeidimą, susijusį, be kita ko, su susitarimu dėl sraigtasparniu teikiamų paslaugų kainų nustatymo, todėl skyrė joms baudas. Vis dėlto ji nenustatė, kad buvo sudarytas konkurenciją ribojantis susitarimas. Atsižvelgiant į tai, 2020 m. kovo 2 d. dėl trijų pirkimo dalių buvo sudarytos sutartys su RT (dėl 1 ir 2 pirkimo dalių) ir BO (dėl 3 pirkimo dalies).
- 4 RT, BO ir JF (kita bendrovė, kuri nėra pagrindinės bylos šalis) apskundė *TAR Lazio* (Lacijaus regiono administracinis teismas) joms skirtas sankcijas. Lacijaus regiono administracinis teismas atmetė visus skundus; šiuos skundus, išskyrus vieną bylą, kuri vis dar nagrinėjama, taip pat atmetė Valstybės Taryba.
- 5 2020 m. birželio 1 d. VZ pranešė CA apie vieną iš Lacijaus regiono administracinio teismo sprendimų ir taip pat patvirtino, kad nuo 2019 m. spalio mėn. turi pažymėjimą, kurį turėti buvo reikalaujama dalyvaujant pirkimo konkurse ir kurio pirma ji neturėjo.
- 6 Pareiškėja nėra suinteresuota, kad būtų sudaryta sutartis, bet kad būtų panaikinta visa pirkimo procedūra, jog ji galėtų sudalyvauti pakartotinai surengtoje procedūroje.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 7 RT ir BO teigia, kad kainų nustatymu nebuvo siekiama apibrėžti paslaugų kainą ir juo nesivadovavo perkančiosios organizacijos, kad apibrėžtų pirkimo konkursų kainas. Jos taip pat teigia, kad toks kainų nustatymas nebuvo privalomas perkančiosioms organizacijoms ir negalėjo riboti konkurencijos.
- 8 VZ teigia, kad Lacijaus regiono administracinio teismo sprendimas, apie kurį ji pranešė CA, turi tiesioginės įtakos vertinant konkursą laimėjusio dalyvio sąžiningumą ir patikimumą teikiant pagalbos sraigtasparniu paslaugas (net ir tuo atveju, jei sutartis jau buvo sudaryta), nes jame teismas nustatė sunkų profesinį nusižengimą.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 9 Pareiškėja buvo galutinai pašalinta iš konkurso procedūros, todėl neturi teisės ginčyti sprendimo sudaryti sutartį ir apskritai jokių konkurso procedūros aktų. Vis dėlto nagrinėjamu atveju prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla abejonių dėl toliau nurodytų priežasčių.
- 10 Atsižvelgiant į jurisprudencijos raidą, kuri buvo suformuota remiantis Teisingumo Teismo sprendimais bylose C-100/12 ir C-689/13, Italijos jurisprudencijoje nuspręsta, kad, kai konkurse dalyvavo tik du konkurentai, gali būti nagrinėjamas dalyvio, kuris buvo pašalintas dėl to, kad neatitiko minimalių reikalavimų, pateiktas skundas, kuriuo siekiama, kad būtų pakartotinai surengta konkurso procedūra. Vis dėlto, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-355/15, pagal šias naujas gaires suinteresuotumu, kad būtų išnagrinėtas toks skundas, reikalaujama, kad prieštaravimai būtų pareikšti per tą pačią procedūrą ir kad prieš pateikiant tokį skundą konkurento pašalinimas dar nebūtų tapęs galutiniu. Remiantis tuo, nagrinėjamu atveju skundas turėtų būti pripažintas nepriimtiniu.
- 11 Tuo momentu, kai vyko procedūra, konkursą laimėjęs dalyvis ir visi į sąrašą įtraukti konkurentai teoriškai galėjo būti pašalinti dėl jų dalyvavimo antikoncepciniame susitarime. Teisingumo Teismas iš tiesų nusprendė, kad konkurencijos taisyklių pažeidimas, kuris buvo nustatytas ir už kurį skirta sankcija teismo patvirtintu AGCM sprendimu, yra sunkus ekonominės veiklos vykdytojo profesinis nusižengimas (byla C-425/18). Vis dėlto tuo momentu teisme dar nebuvo nustatyta, kad buvo sudarytas susitarimas ir kokia jo reikšmė, todėl pareiškėja negalėjo ginčyti konkursą laimėjusio dalyvio ir kitų dalyvių dalyvavimo susitarime. Dėl to prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl šio apribojimo, kuris iš esmės priklauso nuo laiko, reikalingo susitarimui nustatyti, t. y. nuo atsitiktinių veiksnių, pagrįstumo.
- 12 Be to, byloje C-355/15 galutinai pašalintas konkurentas apskundė sprendimą sudaryti sutartį, kuris buvo glaudžiai susijęs su jo pašalinimu ir priimtas per tą pačią procedūrą. Šioje byloje pareiškėja ginčija tai, kad perkančioji organizacija, siekdama panaikinti sprendimą sudaryti sutartį, nusprendė, jog yra nereikšminga įvykusi su procedūra, per kurią ji buvo pašalinta, nesusijusi aplinkybė (t. y. sprendimas, kuriuo Lacijaus regiono administracinis teismas patvirtino AGCM skirtą sankciją), dėl to prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas abejoja dėl galimybės nagrinėjamu atveju taikyti byloje C-355/15 nustatytus principus.
- 13 Galiausiai byloje C-333/18 Teisingumo Teismas nusprendė, kad yra priimtinas trečioje vietoje likusio konkurento pareikštas ieškinys, kuriuo ginčijamas leidimas konkurse dalyvauti tik pirmiems dviem į sąrašą įtrauktiems dalyviams, net jei jo pasiūlymas būtų pripažintas netinkamu ir būtų kitų sąraše po jo likusių konkurentų, nes, jei pašalinto konkurso dalyvio ieškinys būtų pripažintas pagrįstu, perkančioji organizacija galėtų nuspręsti panaikinti procedūrą ir pradėti naują

konkursą (28 punktą). Taigi atrodytų, kad pareiškėjos situaciją, siekiant įvertinti jos suinteresuotumą pateikti skundą, galima palyginti su byloje C-333/18 nagrinėjama situacija.

- 14 Neatrodo, kad Direktyva 2007/66/EB, kuria siekiama, kad peržiūros procedūromis galėtų pasinaudoti ne tik bet kuris asmuo, kuris yra suinteresuotas sudaryti konkrečią sutartį, bet ir bet kuris asmuo, kuris buvo tuo suinteresuotas (17 konstatuojamoji dalis ir 1 straipsnio 3 dalis), kaip antai pareiškėjos atveju, yra ribojama galimybė galutinai pašalintam konkurentui ginčyti konkursą laimėjusio dalyvio atitiktį dalyvavimo konkurse reikalavimams. Be to, konkurso dalyviai laikomi suinteresuotais, jeigu jie nėra galutinai pašalinti (2bis straipsnio 2 dalis), tačiau jie tokiais laikomi tik siekiant nustatyti dalyvius, kuriems turi būti pranešama apie sprendimą sudaryti viešojo pirkimo sutartį, o ne siekiant skundą pripažinti priimtinu.

DARBINIS VERTINIMAS